

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

Provozuje-li autodrožkář svoji živnost jediným autem, jest toto podle § 251, čís. 6 ex. ř. vyňato z exekuce.

D ů v o d y: V rozhodnutích nejvyššího soudu byla odporujícím si způsobem řešena otázka, zda jediný automobil velkoměstského drožkáře jest přes značnou svoji cenu, 60.000 Kč až 70.000 Kč, vyloučen podle § 251, čís. 6 ex. ř. z exekuce. V zájmu jednotnosti nálezů nejvyššího soudu předložil jeho první prezident věc zesílenému sboru soudců, ten pak usnesl se na právní větě v čele uvedené.

Původní, z § 2 čís. 5 exekuční novely z 10. června 1887 č. 74 ř. zák. převzatý doslov § 251 čís. 6 ex. ř. zněl: »Z exekuce jsou vyňaty u řemeslníků, ručních a továrních dělníků, jakož i u porodních babiček předměty potřebné k osobnímu vykonávání jejich zaměstnání.« Již za platnosti tohoto ustanovení bylo všeobecně uznáváno, že platí také pro malé dopravní živnosti, že kůň a povoz, nevyhnutelně potřebné k jejich provozu, jsou nezabavitelný, rozhodnutím ze dne 22. února 1893 G. U. č. 14606 bylo pak vysloveno, že fiakristovi nemohou býti zabaveny krytý vůz (Landauer) a pár koní. Mohly-li o správnosti tohoto rozhodnutí býti vyslovovány pochybnosti s hlediska tehdy platného exekučního práva, nemůže býti o ní pochyby za platnosti nynějšího, článkem VIII. č. 27 čís. nař. z 1. června 1914 č. 118 ř. zák. upraveného doslovu § 251 čís. 6 ex. ř. Exekuční ochrana byla jím výslovně rozšířena na drobné živnostníky, při čemž bylo v motivech, uveřejněných výnosem ministerstva spravedlnosti z 2. června 1914 čís. 47 Věstn., vysvětleno, že účelem dodatku »a jiných osob, které si ručními výkony opatřují výdělek (die aus Handleistungen ihren Erwerb ziehen)« jest, »aby byly odstraněny pochybnosti o tom, že i ony osoby mají nárok na osvobození z exekuce, jejich povolání nezáleží právě v ručních pracích v užším slova smyslu, nýbrž v ručních výkonech jiného druhu, na př. malí p o v o z n í c i, malí zasílatelé, veslaři, artisti a j.« Dále byl novým doslovem podstatně rozšířen okruh předmětů vyňatých z exekuce. Kdežto dříve nemohly býti zabaveny předměty »potřebné k osobnímu vykonávání zaměstnání«, jsou nyní prohlášeny za nezabavitelné všechny věci potřebné k osobnímu »d a l š í m u v ý k o n u (Fortsetzung) v ý d ě l e č n é č i n n o s t i«. Podle motivů měla novým doslovem býti ochrana exekuční rozšířena s předmětů nezbytně nutných

na předměty, jichž je potřebí ku vyplácejícímu se, osobním poměrům živnostníka odpovídajícímu provozu živnosti. Živnostníku nemá býti exekucí odňata možnost, aby dále provozoval svou živnost v dosavadním rozsahu a tak, jak jest dnes i malé živnosti třeba, aby zůstala schopnou soutěže. Ze zásad tu vytknutých plyne zcela určitě, že osobami, požívajícími exekučního privilegia § 251, čís. 6. ex. ř., jsou také malí povozníci a jmenovitě i drožkáři, dále že pár koní a vůz, kterými velkoměstský fiakrista provozuje osobně svoji živnost, jsou nezabavitelné i tehdy, když jsou nadprůměrné jakosti a ceny a když s hlediska venkovského by mohly býti pokládány za věci luxusní a zbytečně nákladné. Když tomu tak, nemůže býti stejná ochrana odepřena ani drobnému povozníku, který pod tlakem technického a hospodářského vývoje zaměnil dříve užívané koně a povoz za automobil. Hospodářská, sociální a právní povaha jeho živnosti zůstala stejnou, změnila se jenom technika jejího provozování. Drožkář, provozující dopravu ve městě osobním autem, není jiným drobným živnostníkem než dřívější fiakrista, jenž ji provozoval párem koní a kočárem. Sociální potřeba právní ochrany od exekuce, ohrožující jeho výživu a výdělečnou samostatnost, nedoznala změny. Neobstojí námitka, že osobní automobil jest obyčejně předmětem příliš velké ceny, než aby jeho provoz mohl býti předmětem drobné živnosti. Netřeba uvažovati, zda provozovací kapitál autodrožkáře jest podstatně větší než byl dřívějšího fiakristy, jenž musil pečovati nejen o vůz, nýbrž i o umístění a výživu koní. Zákon neustanovuje, do výše jaké ceny jsou nástroje, stroje a jiné potřeby malých živností vyňaty z exekuce, lze to posouditi jenom z povahy jednotlivých živností, jež jsou ovšem v té příčině velice různé. Podstatným znakem každé živnosti jest organizace kapitálu a práce za účelem výdělečným, podstatným znakem drobné živnosti jest, že osobní a to technická činnost podnikatelova při tom převládá. Že právě autodrožkářství nevybočuje bez ohledu na cenu automobilu z rozsahu drobné živnosti, jest zřejmo, neboť takový autodrožkář obstarává si pravidelně všechny práce bez pomoci jiných lidí, a účast kapitálu na jeho živnosti jest omezena na opatření si automobilu s příslušenstvím. Doprava osob automobilem může býti předmětem také kapitalistického podnikání, osobní činnost drožkářova jest pak nahrazena placenou činností šoférů. Kdežto účelem takového podnikání jest podnikatelský zisk a výhodné využitkování kapitálu, jest u autodrožkáře převládající částí celkového výnosu živnosti ona, jež připadá na jeho šoféřskou činnost. Aby mohl autodrožkář čeliti soutěži kapi-

talistických podniků, nemůže v pravidelných případech používat chatrnějšího a proto levnějšího vozidla než ony. Má-li, jak doličeno, ustanovení § 251 čís. 6 ex. ř. ten smysl a účel, že drobnému živnostníku nemá být odňata možnost, provozovati dále svou živnost v dosavadním rozsahu, a schopnost soutěže, nemůže být, třeba vyšší, cena jediného automobilu, používaného v drožkářské živnosti, překážkou jeho nezabavitelnosti.

Plenární rozhodnutí ze dne 14. prosince 1927, P r e s. 1546/26. Dr. B.

Rozvrat zaviněný pouze poměry, beze vší viny stran, stačí k rozluce manželství. Neplní-li manželka povinnost § 92 obč. z., následovati manžela do jeho vlasti (bydliště), z důležitých důvodů, nepřičítá se jí to za vinu na rozvratě tím nastalém.

Nižší stolice zamítly manželovu žalobu o rozlučku, opřenou o důvod rozvratu. Nejvyšší soud na dovolání rozlučku povolil a vyslovil, že na rozluce není vinna žádná strana, a to z těchto důvodů:

Podle § 13 lit. h) zák. rozl. lze žádati za rozlučku pro rozvrat manželství, ale nelze rozlučku vysloviti k žalobě manžela, jenž je rozvratem převážně vinen.

Otázkou tedy, zda žalobce sám uplatňovaný rozvrat zavinil, a to převážně, byly by se měly nižší stolice především zabývatí a rozlučku povoliti, když by byly rozvrat shledaly a našly, že jím není žalobce zrovna sám převážně vinen. Ony sice vycházejí z předpokladu, že tu rozvrat je, ale otázkou viny žalobcovy se vůbec nezabývají, nýbrž naopak obírají se jen otázkou viny žalované manželky a zamítají žalobu proto, že na ní žádné viny neshledaly. Ale to není důvod k zamítnutí žaloby, ježto rozlučka může být povolena, i když žádná strana viny na rozvratě nemá, tedy zejména i když žalovaná je úplně bez viny, jen když se neukáže, že žalobce má vinu právě převážnou. Na rozvratu mohou být vinní také poměry nebo osoby třetí, a to buď výlučně anebo společně s jednou nebo oběma stranami a tu pak i tuto spoluvinu poměrů neb osob třetích s vinou stran odvažovati a porovnávatí sluší, aby se seznalo, zda vina žalobcova, je-li jaká vůbec, je převážná nebo jen méně vážná. Ale nižší stolice utkvěly jen na otázce viny žalované strany.

Podle zákona tedy rozlučka musí být vyslovena, pakli se rozvrat prokáže a neprokáže se převážná vina žalobcova (§ 13 lit. h) rozl. zák. a § 10 říz. ve věcech manž.). Ale podle stavu